

Pensiile facultative în România (Pilonul 3): Ghid practic

Ce sunt pensiile facultative?

Pensiile facultative (Pilonul III) reprezintă un sistem de economisire voluntară pentru completarea pensiei de stat. Atât angajații, cât și angajatorii pot contribui în mod opțional, iar participanții beneficiază de facilități fiscale semnificative.

De ce să contribui la o pensie facultativă?

Pentru a-ți suplimenta veniturile la încheierea activității, prin cumularea pensiei publice cu pensia privată, inclusiv cea facultativă. De aceea, este nevoie de o strategie pe termen lung și de un plan financiar bine gândit, chiar de la primul loc de muncă.

Baza legală

Legea nr. 204/2006 privind pensiile facultative;

Normele Autorității de Supraveghere Financiară privind funcționarea fondurilor de pensii facultative;

Codul Fiscal (Legea nr. 227/2015):

- Art. 76 alin. 41, lit. e (pentru angajator)
(41) Următoarele venituri cumulate lunar nu reprezintă venit impozabil în înțelesul impozitului pe venit, în limita plafonului lunar de cel mult 33% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat sau din solda lunară/salariul lunar acordată/acordat potrivit legii: (...)
e) contribuțiile la un fond de pensii facultative potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare, și cele reprezentând contribuții la scheme de pensii facultative, calificate astfel în conformitate cu legislația privind pensiile facultative de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, administrate de către entități autorizate stabilite în state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, suportate de angajator pentru angajații proprii, în limita a 400 euro anual pentru fiecare persoană;
- Art. 78 alin. 2, lit. a, pct. iii (pentru angajat)
(2) Impozitul lunar prevăzut la alin. 1 se determină astfel:
a) la locul unde se află funcția de bază, prin aplicarea cotei de 10% asupra bazei de calcul determinată ca diferență între venitul net din salarii calculat prin deducerea din venitul brut a contribuțiilor sociale obligatorii aferente unei luni, datorate potrivit legii în România sau în conformitate cu instrumentele juridice internaționale la care România este parte, precum și, după caz, a contribuției individuale la bugetul de stat datorată potrivit legii, și următoarele: (...)
(iii) contribuțiile la fondurile de pensii facultative potrivit Legii nr. 204/2006, cu modificările și completările ulterioare, și cele la scheme de pensii facultative, calificate astfel în conformitate cu legislația privind pensiile facultative de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, administrate de către entități autorizate stabilite în state membre ale Uniunii Europene sau aparținând Spațiului Economic European, suportate de angajați, astfel încât la nivelul anului să nu se depășească echivalentul în lei al sumei de 400 euro;
- Art. 25 alin. 2 (deductibilitate)
(2) Cheltuielile cu salariile și cele asimilate salariilor astfel cum sunt definite potrivit titlului IV sunt cheltuieli deductibile pentru determinarea rezultatului fiscal, cu excepția celor reglementate la alin. 3 și 4.

Cine poate contribui?

Angajatul, individual, prin:

- virament direct către fondul de pensii;
- reținere lunară de către angajator din salariu.

Angajatorul, opțional, în numele angajatului, prin:

- contract colectiv de aderare cu fondul de pensii;
- includerea contribuției în pachetul de beneficii salariale.

Limite și tratament fiscal

Plafon anual neimpozabil

400€ per participant/an, echivalent în Lei la cursul BNR din ultima zi a lunii pentru care se efectuează plata.

Tratament fiscal pentru Angajat

Contribuția proprie este deductibilă din baza impozabilă. Exemplu: dacă un angajat contribuie cu 100 Lei/lună (1.200 Lei/an):

- Fiind sub echivalentul în Lei a 400 €/an, contribuția anuală este deductibilă integral;
- Nu plătește impozit pe venit pentru această sumă.
- Astfel, la un impozit de 10%, contribuția de 100 Lei/lună costă efectiv doar 90 Lei.

Tratament fiscal pentru Angajator

Contribuția este:

- deductibilă la calculul impozitului pe profit;
- neimpozabilă pentru angajat (nu se include în baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, a contribuției de asigurări sociale de sănătate, a impozitului pe veniturile din salarii), dacă se respectă plafonul.
- dacă suma anuală depășește echivalentul a 400 € (aproximativ 2.000 Lei), doar acea parte care depășește plafonul va fi considerată beneficiu în natură, taxabil integral (se va include în baza de calcul a contribuției de asigurări sociale, a contribuției de asigurări sociale de sănătate, a impozitului pe veniturile din salarii).

Modalități de plată

Angajatul poate contribui:

- Direct (din contul personal);
- Prin angajator (prin reținere lunară din salariu și virare).

Angajatorul poate contribui:

- Doar în numele angajatului;
- În paralel cu contribuția angajatului.

Care sunt avantajele?

- **Pentru angajat**
 - Economii pe termen lung;
 - Deductibilitate fiscală;
 - Portabilitate: contribuția nu este blocată la un singur fond;
 - Sumele sunt accesibile la pensionare, invaliditate sau deces.
- **Pentru angajator**
 - Deductibilitate la calculul impozitului pe profit;
 - Fidelizare și motivare angajați;
 - Beneficii salariale fără taxe sociale suplimentare.

Pași de implementare

Pentru angajatori

1. Selectarea fondului de pensii;
2. Semnarea contractului colectiv de aderare;
3. Semnarea actelor adiționale cu salariații;
4. Stabilirea și evidențierea contribuțiilor;
5. Viramente lunare către fond.

Pentru angajați

1. Alegerea fondului;
2. Completarea formularului de aderare;
3. Acord cu angajatorul;
4. Monitorizarea contului.

Monografia contabilă

Conform OMFP 1802/2014 privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, monografia contabilă pentru înregistrarea contribuțiilor la fondul de pensii facultative este următoarea:

Pentru a evidenția contribuția angajatorului:

- Înregistrarea cheltuielii reprezentând contribuția unității la fondul de pensii facultative pentru salariați :
6456 „Cheltuieli privind contribuția unității la fondurile de pensii facultative” = 4381 „Alte datorii sociale”
- Plata contribuției unității la fondul de pensii facultative:
4381 „Alte datorii sociale” = 5121 „Conturi la bănci în Lei”
- Înregistrarea impozitului pe salarii reținut, conform statului de plată, pentru suma ce depășește plafonul anual de 400 € pentru fiecare salariat :
421 „Personal – salarii datorate” = 444 „Impozitul pe venituri de natura salariilor”
- Înregistrarea contribuției de asigurări sociale reținute, conform statului de plată, pentru suma ce depășește plafonul anual de 400 € pentru fiecare salariat:
421 „Personal – salarii datorate” = 4315 „Contribuția de asigurări sociale”
- Înregistrarea contribuției de asigurări sociale de sănătate reținute, conform statului de plată, pentru suma ce depășește plafonul anual de 400 € pentru fiecare salariat:
421 „Personal – salarii datorate” = 4316 „Contribuția de asigurări sociale de sanatate”
- Înregistrarea contribuției asiguratorie pentru muncă, conform statului de plată, pentru suma ce depășește plafonul anual de 400 € pentru fiecare salariat:
646 „Cheltuieli privind contribuția asiguratorie pentru muncă” = 436 „Contribuția asiguratorie pentru muncă”

Pentru a evidenția contribuția angajatului:

- Înregistrarea reținerii contribuției proprii a angajatului la fondul de pensii facultative:
421 „Personal – salarii datorate” = 427 “Rețineri din salarii datorate terților”
- Plata contribuției proprii a angajatului la fondul de pensii facultative:
427 “Rețineri din salarii datorate terților” = 5121 “Conturi la bănci în Lei”

Exemplu

Contribuție lunară a angajatului: 100 Lei

Lună	Contribuție plătită	Impozit economisit (10%)	Cost real suportat
Ianuarie	100 Lei	10 Lei	90 Lei
Februarie	100 Lei	10 Lei	90 Lei
...	...	...	...
Decembrie	100 Lei	10 Lei	90 Lei
Total	1.200 Lei	120 Lei	1.080 Lei

Dacă suma anuală depășește echivalentul a 400 € (aprox. 2.000 Lei), doar partea care depășește plafonul nu va mai fi dedusă la calculul impozitului pe veniturile din salarii.